

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1977-78 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag om främjande av gårdsbruk.

Landstinget har inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över ovan nämnda framställning. Utskottet, som i ärendet hört lagberedningschefen Christer Jansson, häradshövdingen Sune Carlsson, näringschefen Tor Mattsson och landskapsagronomen Jan Karlsson, får med anledning härav värdsamt anföra följande.

Utskottet har noterat att landskapsstyrelsen i motiveringen till framställningen speciellt betonat förstoring av lägenheternas areal, förbättring av skiftesläggningen och förhindrande av splittring av brukningsenheter som åtgärder vilka bör stödas för att den i lagförslaget angivna målsättningen skall uppnås. Enligt utskottets mening kan denna målsättning dock likaväl uppnås genom åtgärder, som förbättrar driftsintensiteten på brukningsenheterna. Utskottet önskar därför betona att vardera slaget av åtgärder, enligt utskottets mening, bör ges samma prioritet vid den framtida tillämpningen av lagen.

I 6 § i lagförslaget stadgas bl.a. att lagen inte gäller område vilket i generalplan anvisats för annat ändamål än jord- eller skogsbruk.

Med tanke på den långa tid, som ofta förflyter mellan antagande och fastställande av generalplaner, har utskottet ansett det motiverat att något utvidga lagens tillämpningsområde genom att ändra det nämnda stadgandet så, att lagen skulle gälla även för område, vilket i generalplan, som inte fastställts, anvisats för annat ändamål än jord- eller skogsbruk.

Beträffande frågan om de i 13 § nämnda tillfälliga ledamöternas av gårdsbrukskommissionen rätt att deltaga i kommissionens beslut har utskottet ansett det viktigt att värna om att likformighet i kommissionens beslut upprätthålls och att av kommissionen fastslagna allmänna riktlinjer för arbetet efterföljs, varför utskottet inte har omfattat landskapsstyrelsens förslag att även de tillfälliga ledamöterna i kommissionen skall ha rätt att delta i kommissionens beslut. Däremot skall de tillfälliga ledamöterna, enligt utskottets mening, biträda kommissionen vid förrättningarna, varigenom det lokala intresset tillgodoses.

Utskottet har företagit en redaktionell ändring i lagförslagets 27 §.

I 32 § har utskottet företagit en ändring så, att i lagen avsedda lån kan beviljas inom hela landskapet för anläggande av frukt- och bärodling samt annan kapitalkrävande specialodling. Detta emedan de odlare, som på fasta Åland önskar anlägga frukt- och bärodlingar, torde kämpa med samma problem som odlarna i skärgården.

Stadgandena i lagförslagets 53 § har utvidgats så att inom tilläggsstödsområde och av särskilda skäl även annorstädes skall bidrag kunna beviljas också för fullgörande av stängselskyldighet. Denna ändring motiveras med att stängselskyldigheten, vilken enligt lag åvilar den, som håller djur på bete, numera på grund av avfolkningen och den kvarvarande befolkningens åldersstruktur ofta åligger endast den ena av två rågrannar, varigenom denne, utan egen förskyllan, blir tvungen att stänga även på sådana ställen, där rågrannen tidigare hållit stängsel. Dessutom fördyras upprätthållandet av stängsel och försvåras boskapsskötseln i tilläggsstödsområdena av att marken där ofta är bergig och stenig och därigenom svår att påla.

Av lagstiftningstekniska orsaker föreslås lagen träda i kraft först den 1 augusti 1978.

Beträffande ändringarna i 6 och 32 §§ anmälde ledamoten Sundberg avvikande åsikt. Detsamma gjorde ledamoten Lundberg beträffande 32 §. Beträffande utformningen av tillägget till 53 § anmälde ledamoten Björklund avvikande åsikt.

Med hänvisning till det anförda får utskottet till antagande förelägga

L a n d s k a p s l a g
om främjande av gårdsbruk.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 - 5 §§.

(Som framställningen).

6 §.

Stadgandena i denna lag gäller icke område,

- 1) för vilket stadsplan fastställts eller vilket är belagt med byggnadsförbud på grund av att stadsplan uppgörs, eller
- 2) vilket i byggnadsplan eller fastställd generalplan anvisats för annat ändamål än jord- eller skogsbruk.

2 kap.

Förvaltningsorgan.

7-8 §§.

(Som framställningen).

3 kap.

Anskaffning av mark och annan egendom.

9-11 §§.

(Som framställningen).

4 kap.

Disponering av mark.

12 §.

(Som framställningen).

13 §.

Gårdsbrukskommissionen skall underrätta lantbruks- och skogsnämnden i vederbörande kommun om verkställande av dispositionsplaneförrättning. Nämnden skall i anledning av sådan underrättelse utse två av sina medlemmar att såsom tillfälliga ledamöter av kommissionen biträda vid förrättningen. Dessa ledamöter har rätt att uttala sig vid förrättningen men har ej rätt att delta i kommissionens beslut.

14-23 §§.

(Som framställningen).

5 kap.

Försäljning.

24-26 §§.

(Som framställningen).

27 §.

Vid sökande av lagfart på i denna lag avsedda fång, vid vilka landskapet är överlåtare, behöver utredning om den förre ägarens äganderätt icke företes.

Sökes lagfart på fång av andel i samfällighet, viken anslutits till redan existerande lägenhet med höjning av dess mantal eller till outbrutet område för att beaktas vid fastställandet av dess mantal, gäller officiellt styrkt avskrift av beskrivning, vari ingår mantalsberäkning, såsom åtkomsthandling i original.

28-29 §§.

(Som framställningen).

6 kap.

Långivning.

30-31 §§.

(Som framställningen).

Enligt denna lag kan beviljas lån

- 1) för inköp av bruksenhet, tillskottsområde och bostadslägenhet (jordinköpslån);
- 2) för inköp av en eller flera kvotdelar av lägenhet, varav lånesökanden äger sådan del (syskonandelslån);
- 3) för byggande, utvidgande och grundreparation av för bruksenhet nödvändiga samt för bedrivande av specialjordbruk erforderliga produktionsbyggnader, fritidshus för uthyrning i anslutning till gårdsbruk samt till nämnda byggnader hörande anordningar ävensom av fiskodlingsdammar (byggnadslån);
- 4) för annat än i landskapslagen om bostadsproduktion (28/68) avsett byggande eller utvidgande av bostadsbyggnad och för annan än i sagda lag avsedd grundreparation av sådan byggnad (bostadslån och tilläggslån samt räntestödslån för bostad);
- 5) för torrläggning och täckdikning av åker (grundförbättringslån);
- 6) för byggande av sådan enskild väg, som är behövlig för bedrivande av gårdsbruk, såvida bidrag eller lån därför ej kan erhållas i stöd av andra bestämmelser (väglån);
- 7) för byggande av vattenförsörjnings- och avloppsanläggningar (lån för vatten och avlopp);
- 8) för anskaffning av lantbrukslösöre (lösörelån);
- 9) för erläggande av andels- och anslutningsavgifter som berättigar till erhållande av elektrisk ström samt för byggande av anordningar för produktion och distribution av elektrisk ström (elektrifieringslån); samt
- 10) för anläggande av frukt- och bärodling samt annan kapitalkrävande specialodling (specialodlingslån).

Inom tilläggsstödsområde kan utöver lån som avses i 1 mom. beviljas lån för nyröjning av åker och beten (nyröjningslån).

Lån för vatten och avlopp samt elektrifieringslån kan även beviljas andra enskilda personer än utövare av gårdsbruk samt lån för vatten och avlopp även sammanslutning.

Av enskilda odlare bildade sammanslutningar, vilka har till syfte att bedriva samarbete inom lantbruk, kan beviljas lån för i denna paragraf avsedda ändamål.

Med sammanslutning avses i 3 och 4 mom. aktiebolag, andelslag och öppet bolag.

(Som framställningen).

7 kap.

Indrivning av köpeskilling och lån.

44-52 §§.

(Som framställningen).

8 kap.

Särskilda stödåtgärder.

53 §.

Inom tilläggsstödsområde och av särskilda skäl även annorstädes kan beviljas bidrag:

1) för byggande av sådan enskild väg, som är behövlig för bedrivande av gårdsbruk och för vars byggande bidrag ej kan erhållas på annat sätt, (uteslutn.).

2) för täckdikning av åker, och

3) för fullgörande av stängselskyldighet.

Beträffande maximibeloppet av i 1 mom. avsett bidrag samt förutsättningarna för beviljande därav gäller vad iriket är stadgat om bidrag av motsvarande art.

54 §.

(Som framställningen).

9 kap.

Särskilda stadganden.

55-61 §§.

(Som framställningen).

10 kap.

Övergångsstadganden.

62-70 §§.

(Som framställningen).

71 §.

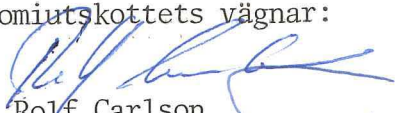
Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1978, och genom densamma upphäves med i detta kapitel stadgade undantag följande lagar:

- 1) landskapslagen den 23 april 1959 om disposition av jord (9/59);
- 2) landskapslagen den 23 april 1959 om ikraftträdande av landskapslagen om disposition av jord (10/59);
- 3) landskapslagen den 23 april 1959 om jorddispositionsloan (11/59); samt
- 4) landskapslagen den 15 april 1966 om lantbrukets grundkredit (7/66).

Mandattiden för gårdsbrukskommissionen utgår första gången den 31 december 1979.

riehamn den 30 mars 1978.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Rolf Carlson
ordförande

Folke Husell
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlson, viceordföranden Göte Sundberg,
ledamöterna Lundberg och Björklund samt ersättaren Söderström.